

Luonnonsuojelualueiden perustaminen – Tervaruukinniemi ja soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteet

Kaupunkirakennelautakunta 08.10.2025 § 190
7750/11.00.01/2025

Valmistelijat / lisätiedot:

ympäristönsuojelusuunnittelija Anniina Le Tortorec puh. 044 718 2143

kaupunginmetsänhoitaja Heikki Soininen, puh. 044 718 5269

kiinteistöjohtaja Lauri Lytsy, puh. 044 718 5505

etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

Päätösehdotus

apulaiskaupunginjohtaja KYP Jari Kyllönen

Kaupunkirakennelautakunta päättää hyväksyä luonnonsuojelualueiden perustamisen Tervaruukin alueen määräalalle 297-401-1-155 sekä soiden suojelun täydennysehdotuksen määräaloille 297-499-3-312, 297-449-23-140, 297-449-48-0 ja 297-471-9-125 Pohjois-Savon ELY-keskuksen hinnoittelun mukaisesti.

Päätös

Merkittään, että ympäristönsuojelusuunnittelija Anniina Le Tortorec poistui kokouksesta tämän asian esittelyn jälkeen.

Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman (Lumo) mukaisesti Kuopion kaupungin tavoitteena on lisätä luonnonsuojelualueita siten, että suojelualueet kattavat vähintään 10 % kaupungin metsä- ja suopinta-alasta. Tämä tarkoittaa noin 500 ha:n lisäystä nykyiseen suojelualueverkostoon, joka on noin 750 ha. Myös strategisessa metsäsuunnitelmassa on linjattu, että luonnonsuojelualueiden määrää pyritään lisäämään. Lisäksi Kuopio on sitoutunut luontokadon torjuntaan yhdessä muiden Suomen kymmenen suurimman kaupungin kanssa Espoon Luontofoorumissa syyskuussa 2025.

Kaupungin omistamista luonnoltaan arvokkaista metsistä ja puustoisista soista on tehty kattavat kartoitukset vuosien 2023–2024 aikana (Metso-selvitys). Kartoituksissa selvitettiin luonnoltaan arvokkaiden metsien ja puustoisten soiden määrää ja laatua. Kartoitusten ja aiemman luontotiedon pohjalta on arvioitu potentiaalisia kohteita, jotka soveltuisivat luonnonsuojelualueiksi.

Tervaruukin alueella Vihreiden valtuustoryhmä on jättänyt valtuustoaloitteen noin 17,3 ha:n luonnonsuojelualueen perustamisesta Tervaruukin eteläpuolella sijaitsevaan niemeen. Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu alue on määräala tilasta 297-401-1-155. Alue rajoittuu jo olemassa olevaan Kolmisoppi-Neulamäki-luonnonsuojelu- ja Natura-alueeseen.

Luonnonsuojelualueeksi ehdotettu alue kuuluu luontodirektiivin mukaiseen erityisen suojelutoiminnan SAC-Natura-alueeseen. Yleiskaavassa alue on luo-aluetta (luonnon monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeä alue) ja maastonmuodoiltaan jyrkkää ja vaikeasti hyödynnettävää maastoa. Alueelle ei näin ollen ole muutospaineita kaavoituksen suhteen eikä metsätaloudellista merkitystä. Kaupunginrakennelautakunta on käsitellyt asiaa kokouksessaan Kaupunkirakennelautakunta 07.02.2024 § 23 8138/10.03.01.00/2023 ja päättänyt, että aluetta voidaan esittää luonnonsuojeluun ja ottaa jatkovalmisteluun.

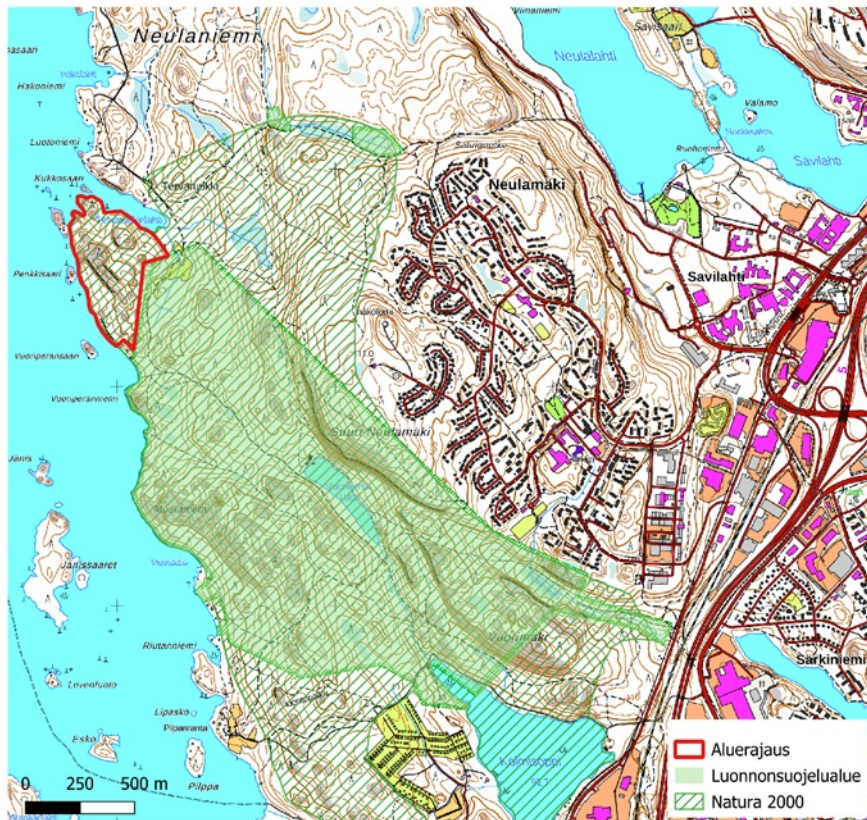
Soiden suojelun täydennysehdotuksen kohteiden (4 kpl) pinta-alat vaihtelevat 2,7 – 3,6 ha välillä ja yhteispinta-ala on noin 12,7 ha. Alueet ovat valtakunnallisesti arvokkaita ja edustavia suoalueita. Kohteet on valittu aikoinaan mukaan valtion soidensuojelun täydennysehdotukseen. Luonnonsuojelualueeksi ehdotetut alueet ovat määräaloja tiloista 297-499-3-312 (Etelä-Reittiön suot), 297-449-23-140 (Vartialan suot), 297-449-48-0 (Sormulanvaaru) ja 297-471-9-125 (Salmisen suot). Alueet ovat pienialaisia suoalueita eikä niillä ole maankäytöllisiä paineita kaavoituksen suhteen eikä metsätaloudellista merkitystä.

Pohjois-Savon ELY-keskus on osoittanut kiinnostuksensa kohteisiin ja määrittänyt niille seuraavat arvot. Hintoihin voi tulla pieniä muutoksia pinta-alojen tarkentumisen myötä.

Tervaruukin alue: 73 455 €

Soidensuojelualueet: 25 000 € – 30 000 € (lopullinen hinta tarkentuu myöhemmin)

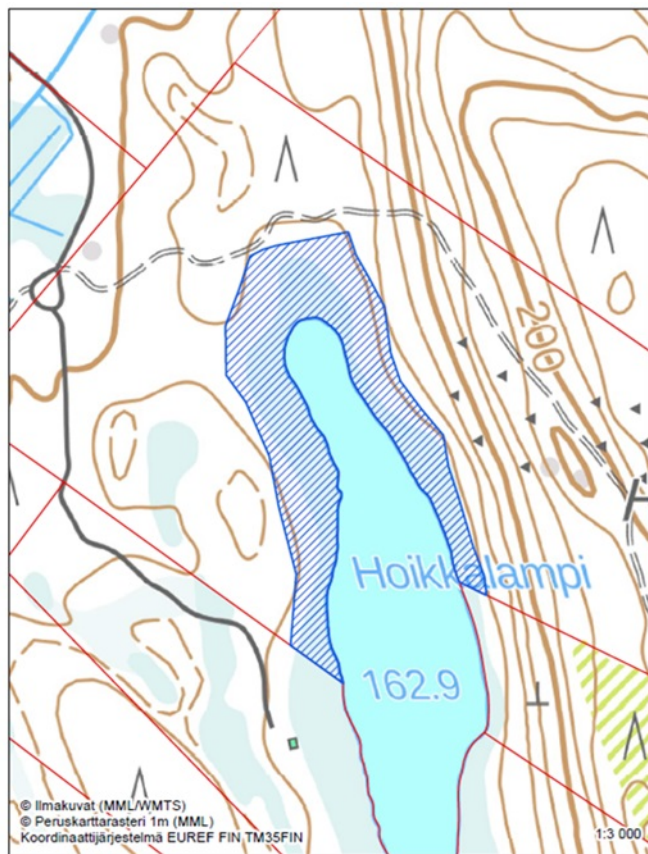
Tervaruukin alueen osalta on mahdollista saada ELY-keskuksen rahoitus jo kuluvan vuoden aikana, mikä mahdollistaisi suojeluprosessin sujuvan etenemisen. Myös soiden suojelun täydennysehdotuksen pienialaiset kohteet on mahdollista toteuttaa jo tämän vuoden aikana. Kohteiden maanomistus säilyy Kuopion kaupungilla myös luonnonsuojelualueiden perustamisen jälkeen.

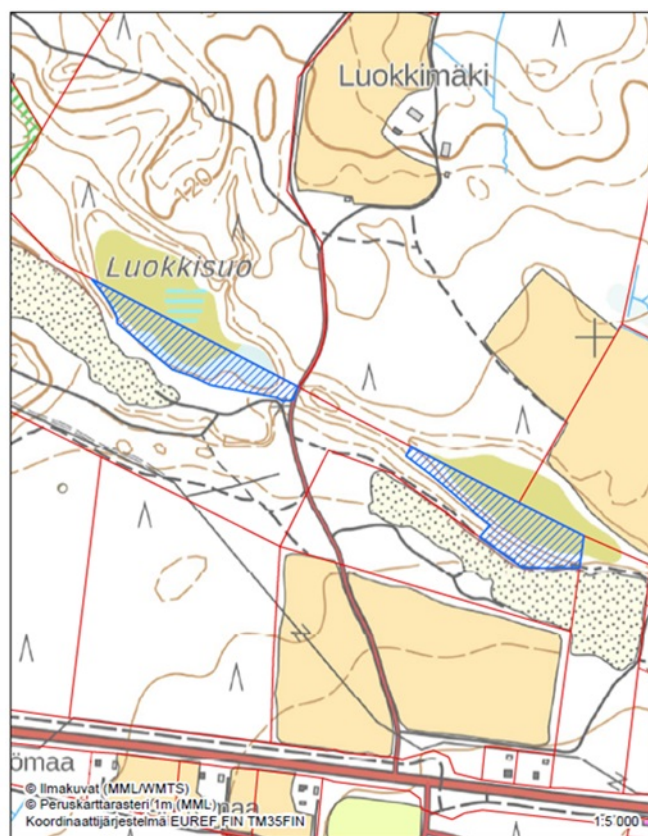
Kuva 1. Tervaruukinalue punainen rajaus.

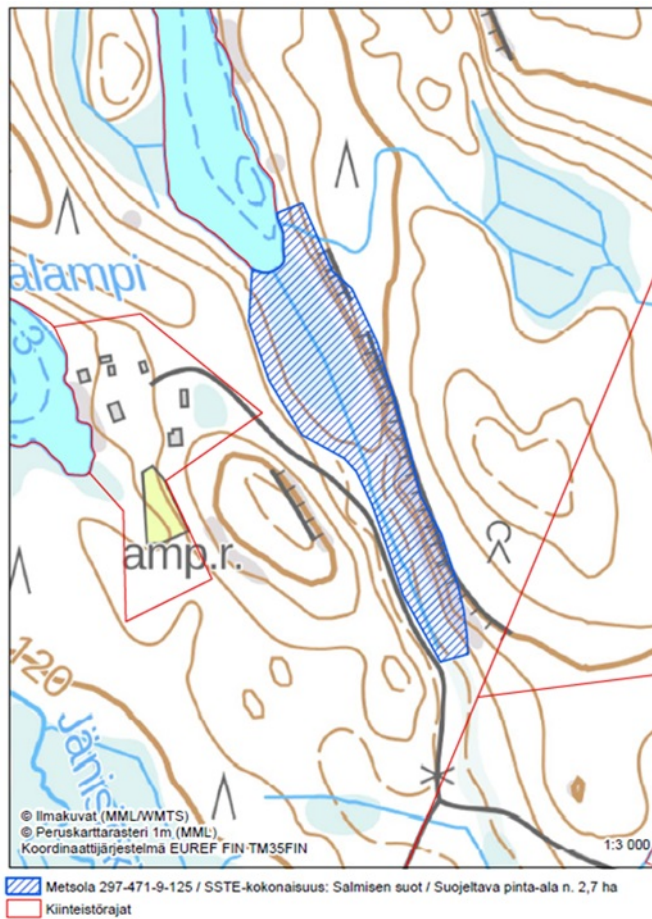
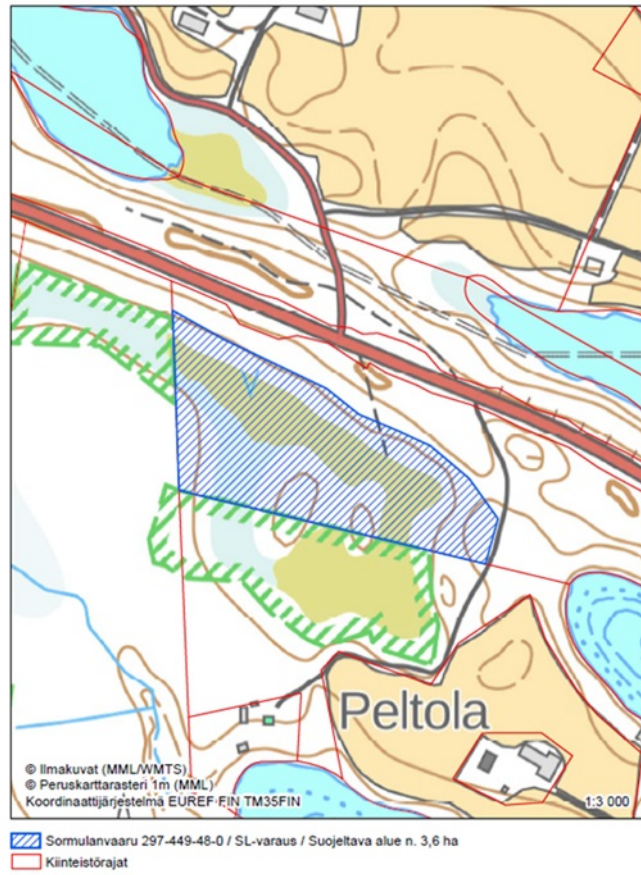
Kuva 2. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteet punaiset pisteet.

 Laitila 297-499-3-312 / SSTE-kokonaisuus: Etelä-Reittien suot / Suojeltava alue n. 3,2 ha
 Kiinteistörajat

 Vartalanmaa 297-449-23-140 / SSTE-kokonaisuus: Vartalan suot / Suojeltava alue kahdessa osassa, yhteensä 3,2 ha
 Kiinteistörajat

Kuva 3 a-d. Soidensuojelun täydennysehdotuksen kohteiden kohdekohtaiset kartat a) Etelä-Reittien suot, b) Vartialan suot c) Sormulanvaara ja d) Salmisen suot.

Vaikutusten arviointi

Esitys on Kuopion kaupungin strategian mukainen ja tukee erityisesti ilmasto- ja resurssiviisas Kuopio tavoitteita. Esitys tukee Viksu Kuopio -ohjelman, luonnon monimuotoisuuden turvaamisen toimintaohjelman ja strategisen metsäsuunnitelman tavoitteita sekä kaupungin luontositoumusta. Esitys tukee myös hyvinvoiva ja yhteisöllinen Kuopio tavoitteita edistämällä terveellistä elinympäristöä ja lähiluonnon monimuotoisuutta ja sitä kautta luonnosta ihmiselle tulevia hyvinvointivaikutuksia.

Monimuotoiset metsät edistävät ihmisten hyvinvointia tarjoamalla virkistysmahdollisuuksia ja terveyshyötyjä, tukevat kestäväää yritystoimintaa ja työllisyyttä, ylläpitävät metsäluonnon monimuotoisuutta ja ehkäisevät luontokatoa turvaamalla elinympäristöjä sekä toimivat tehokkaina hiilinieluinä ja hiilivarastoinä.

Liitteet 7750/2025 Vaikutusten ennakkoarviointilomake